

безпеки і оборони України, Ін-т проблем нац. безпеки ; редкол. : В. П. Горбулін (гол. ред.) та ін. – К., 2009. – Вип. № 6 (25). – С. 14–22.

11. Лемківський К. Реформування вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту»: нормативно-правові аспекти забезпечення якості [Текст] / К. Лемківський, Л. Івлева // Вища школа. – 2016. – № 5. – С. 74–80.

12. Мельник Л. Ю. Місце і роль аграрної освіти в становленні економіки знань [Текст] / Л. Ю. Мельник // Економічний аналіз: зб. наук. праць; за ред. В. А. Дерія. – Тернопіль: Терноп. нац. екон. ун-т, 2016. – Т. 23. – № 1. – С. 60–67.

13. Подольчак Н. Ю. Розвиток вищих навчальних закладів: монографія / Н. Ю. Подольчак, В. Я. Гаврилук. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 182 с.

14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1555 – VII [Ел. ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon 3. rada.gov.ua/Laws/show/1556 – 18/](http://zakon3.rada.gov.ua/Laws/show/1556-18/)

15. Шашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. Монографія / Ю. М. Шашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

16. Степанов С. А. Глобалізація, природа, общество: взгляд через призму образования [Текст] / С. А. Степанов // Социально-гуманитарные знания. – 2008. – № 6. – С. 149–154.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Дмитрук Віталій Іванович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Київського національного університету культури і мистецтв.

Кушнар'ов Валерій Володимирович – кандидат культурології, доцент кафедри міжнародного туризму, проректор Київського національного університету культури і мистецтв.

Коло наукових інтересів: культурологічні проблеми сучасності, впровадження принципів Болонського процесу до системи вищої освіти України.

УДК 378.096 811.161.2 (092)

HOMO SUM, HUMANI NIHIL A ME ALIENUM PUTO

Світлана КОВТЮХ (Кропивницький)

У статті висвітлено основні факти життя та професійної діяльності ветеранів кафедри української мови державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка – старшого викладача Світлани Петрівни Пономаренко та кандидата

філологічних наук, доцента Тамари Іванівни Поляруш. Для обох альма матер – Київський державний університет імені Тараса Шевченка, обох учили легендарні викладачі. Ті особистості, яких ми нині шануємо як національну інтелектуальну еліту, жили з ними в гуртожитках, училися й працювали поруч, на їхніх очах творився величезний шмат нашої історії.

Ключові слова: кафедра української мови, сучасна українська літературна мова, латинська мова, топонімія, мікрогідронім.

Svitlana Kovtiukh

HOMO SUM, HUMANI NIHIL A ME ALIENUM PUTO

The author highlights the main facts of life and of professional activities of the veterans of the Ukrainian language chair of Kirovohrad state pedagogical university named after Volodymyr Vynnychenko – lecturer Svitlana Petrivna Ponomarenko and PhD, associate professor Tamara Ivanivna Poljarush. Their Alma Mater is Kyjiv state university named after Taras Shevchenko where they were taught by outstanding professors. The personalities, who are now considered our national elite, shared the hall of residence with them, studied and worked side by side, they witnessed the development of our history.

Key words: the Ukrainian language chair, modern Ukrainian literary language, Latin, toponymy, microhydronym.

Кафедра української мови державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка має давні й славні традиції. Найбільшим її надбанням є викладачі, що в різні часи плекали філологічну науку, читали мовознавчі дисципліни, підготували не одне покоління фахівців-словесників.

Одним з очільників кафедри був видатний гуманіст, новатор, громадський діяч, учений-філолог, неординарний керівник освітніх закладів, ініціатор створення педагогічного вишу в нашому місті й перший його ректор [3, с. 59], улюблений учень і послідовник усесвітньо відомого академіка Олександра Опанасовича Потебні – професор Василь Іванович Харцієв.

Традиційними навіть до заснування кафедри в 1929–1930 навчальному році при новоствореному Інституті соціального виховання були заходи щодо вшанування заслуг видатних постатей філологічно-педагогічної царини. 1927 року в Україні було широко відзначено 35-річчя педагогічної діяльності Василя

Івановича Харцієва, який отримав вітальні телеграми з наркомату освіти України, від делегатів окружного з'їзду спілки «Робос» (робітників освіти), правління спілки «Робос», окрінспектури освіти. Було опубліковано низку статей, зокрема в місцевій газеті «Зінов'євський пролетарій» – «Палке вітання працівнику на ниві науково-освітній – шановному професорові, члену Академії наук В. І. Харцієву». Молодий колега ювіляра П. П. Молоків-Журський написав біографічний нарис «Професор В. І. Харцієв». 3 березня 1927 року в Харківському інституті народної освіти на засіданні науково-дослідної кафедри західноєвропейської культури прочитано доповідь на тему «В. І. Харцієв» професорами Лезіним та Білецьким [3, с. 59; 1, с. 9]. До речі, педагогічні ідеї фундатора нашої кафедри викликають інтерес сучасних дослідників. У Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова 2014 року А. А. Кава захистила кандидатську дисертацію «Педагогічна діяльність і спадщина В. І. Харцієва (1866–1937 рр.)» [2].

На початку ХХІ століття не втрачають актуальності різні заходи, присвячені науковій, навчально-викладацькій, методичній, виховній, просвітницькій роботі викладачів нашого структурного підрозділу. 10–11 листопада 2016 року кафедрою української мови Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка разом з Комунальним закладом «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» було проведено регіональну науково-практичну конференцію «Науково-методичні параметри лінгвістичної освіти» (на пошану ветеранів кафедри української мови С. П. Пономаренко та Т. І. Поляруш). Мета проведення заходу: репрезентація та апробація результатів наукових досліджень з різних галузей сучасного мовознавства, методики навчання й викладання української мови в середніх, середніх спеціальних та вищих навчальних закладах; пошанування ветеранів кафедри української мови: старшого викладача С. П. Пономаренко (з нагоди 80-річчя) та кандидата філологічних наук, доцента Т. І. Поляруш (з нагоди 75-річчя).

У рамках доволі широкої проблематики конференції було запропоновано висвітлити результати дослідження різноманітних проблем фонетики, фонології, лексикології, ономастики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису, морфологічної парадигматики, термінології, діалектології, історії мови, лінгвістики тексту, когнітивної лінгвістики, стилістики, культури мови, лінгводидактики тощо. У доповідях на пленарному засіданні та під час роботи секцій до обговорення запропоновано такі питання:

1. Теоретичні та прикладні аспекти українського мовознавства.
2. Актуальні проблеми методики навчання й викладання української мови в середніх, середніх спеціальних та вищих навчальних закладах. У межах конференції відбулося засідання круглого столу «Лінгвістична освіта XXI сторіччя: новочасний лінгводидактичний інструментарій». Подані заявки визначили роботу шістьох секцій: 1. «Традиційні і нові підходи до вивчення граматики та історії української мови».

2. «Теорія і практика ономастичних досліджень».

3. «Динамічні процеси в українській лексикології, фразеології та діалектології».

4. «Інноваційні технології навчання у вищій школі».

5. «Лінгводидактика».

6. «Методика навчання української мови».

Давно в мене зріла думка про таку конференцію. Крім того, варто пояснити, що об'єднує наших ювілярів. Обидві наші колеги належать до покоління, яке я дуже люблю, бо з нього і мої батьки, моя мама – ровесниця Світлани Петрівни. І для Тамари Іванівни Поляруш, і для Світлани Петрівни Пономаренко альма матер – Київський університет імені Тараса Шевченка. Обох навчали легендарні особистості, серед яких – Ілля Корнійович Кучеренко, молодесенький, як казала моя мама, теж випускниця Київського провідного вишу, Петро Петрович Кононенко, Петро Павлович Плющ, Ніна Іванівна Тоцька та інші. Це покоління після мороку сталінської епохи, яка передчасно

погубила 1937 року й одного із засновників нашої кафедри – Василя Івановича Харцієва, на повні груди вдихнуло свіжого повітря шістдесятництва. Ті особистості, яких ми нині шануємо як національну інтелектуальну еліту, жили з ювілярами в одному гуртожитку, училися й працювали поруч, на їхніх очах творився величезний шмат нашої історії.

Коли влітку я вітала Світлану Петрівну з ювілеєм, то запитала, який латинський вислів їй найбільше імпонує. Вона зразу ж відповіла: «*Ното sum, humani nihil a me alienum puto* – я людина, і ніщо людське мені не чуже (Теренцій)». Цей крилатий латинський вислів я обрала за тему розповіді про наших високодостойних іменинниць.

Світлана Петрівна Пономаренко – єдиний на кропивницькій землі латинознавець кінця ХХ – початку ХХІ століть, фахівець високого гатунку, від якого студенти чули мудре й високоестетичне латинське слово. А без латині не було б сучасної Європи.

Народилася 8 липня 1936 року в місті Нова Одеса тоді ще Одеської області. Коли дівчинці було 2 роки, сім'я переїхала до Бобринця. Далі мирне життя перервала друга світова війна, батько – на фронт, мама з двома дочками – в евакуацію до хутора Червоний Партизан Сталінградської (нині Волгоградської) області Комишинського району. Там проживали етнічні німці-переселенці. Мешканці добре, співчутливо поставилося до евакуйованих, які від'їжджали влітку в чому були, відповідно до зими не були готові. Але місцеве населення й саме бідувало.

Мама Світлани Петрівни продала модельні черевички, ще щось і купила козу Машку, яка жила на веранді, бо було багато вовків, вони нічого не боялися, навіть до осель пробиралися. Згадує, як із сестрою ходили до місцевої школи, виступали під час різних заходів з акробатичними номерами. Світлані Петрівні видали мініатюрну перешиту військову форму. І цей маленький солдатик бігав до школи, бо одним із стимулів було 50 грамів пшона, яке учням видавали на день.

1953 року закінчила Бобринецьку середню школу № 1, вступила до Київського державного університету імені Тараса Шевченка на філологічний факультет. Після закінчення в 1958 році Світлану Петрівну направили на роботу до села Малі Єрчики Сквирського району Київської області. Зверніть увагу на символічну, милу серцю кожного філолога власну назву населеного пункту. У місцевій школі навчалися діти з трьох сусідніх сіл. Там Світлана Петрівна Пономаренко пропрацювала три роки. У цей час її батьки перебралися до Кіровограда. Батько – ветеран другої світової – захистив кандидатську дисертацію з овочівництва. 1961 року до Кіровограда переїжджає й Світлана Петрівна. Почалися пошуки роботи. Сучасна молодь не завжди може зрозуміти вчинки того покоління. А Світлана Петрівна плакала 1 вересня, бо не було де працювати. Проте вже в жовтні 1961 року була зарахована на посаду старшого лаборанта кафедри підготовки вчителів 1–4-х класів. Із цього часу доля Світлани Петрівни Пономаренко була пов’язана з нашим навчальним закладом. З вересня 1963 року – викладач латинської мови кафедри іноземних мов, два роки (1967–1969) працювала лаборантом кафедри історії КПРС і філософії. І нарешті, з 1974 – асистент, а з 1979 – викладач кафедри української мови (яку то з’єднували, то роз’єднували з кафедрою української літератури. За цими скупими рядками – колосальна праця, неодноразові подяки й грамоти за сумлінне ставлення до роботи. Світлана Петрівна Пономаренко – автор кількох посібників з латинської та української мов, викладала латинську мову, практикум, сучасну українську літературну мову. 2004 у віці 68 років вийшла на пенсію.

Чоловік Володимир – інженер на авіаремонтному заводі, працює й досі. Виховали сина Володимира. Є внук Кирило (Кирилєня, як лагідно називає бабуся). А всьому передувала вельми романтична історія. Я всіх подробиць розкривати не буду. Коли Світлана повернулася з евакуації до Бобринця, то пішла до другого класу, де й познайомилася з Володимиром. Разом закінчили школу, але ніяких романтичних стосунків не було. Якби хтось у той час сказав

Світлани Петрівні, що за цього однокласника вона вийде заміж, то нізачо не повірила б. Майбутній чоловік учився в Харкові. Коли вона перебралася до Кіровограда, то розшукав її через міліцію. Ще 2 роки були ніжні листи з Челябінська, куди Володимир поїхав працювати... А нинішнього року – уже 55-ліття спільного життя.

Якщо характеризувати Світлану Петрівну Пономаренко одним словосполученням, то це – вселенська, безмежна доброта. Вона завжди посміхається, жартує, її блакитні очі випромінюють оптимізм, мабуть, не знайдеться на світі людини, яка б за щось могла ображатися на Світлану Петрівну. Її допомогу, щире ставлення пам'ятає багато випускників, частина яких викладає на факультетах філології та журналістики й іноземних мов. Вона багата на щирих друзів, безвідмовна, у її невеличкій квартирі місяцями жили не тільки родичі, а й просто знайомі з інших місць. Світлана Петрівна – надзвичайно талановита: грала у факультетському оркестрі на домрі-альті, гарно співає, має другий розряд зі спортивної гімнастики. Це людина, яка постійно вдосконалює не тільки фахові теоретичні знання, а й уміння та навички. Світлана Петрівна Пономаренко кожного року 9 листопада в День української писемності та мови бере участь у написанні Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності. Її й сьогодні запрошують викладати латинську мову. Адже глибоких знань непересічного філолога – Світлани Петрівни Пономаренко – потребує майбутня еліта України.

Колектив кафедри української мови привітав шанованого ветерана педагогічної праці з ювілеєм, підготувавши святковий адрес: «Високоповажна, люба Світлано Петрівно! Щиро вітаємо Вас із 80-річчям!

Ваше життя – яскравий приклад того, як треба шанувати людей і працю. Вам є чим пишатися. Знаємо й любимо Вас не лише як справжнього фахівця, а й як чарівну, неповторну, красиву, милу, розумну, турботливу, щедрю душею, ніжну серцем жінку.

Сумлінною професійною діяльністю, доброзичливими стосунками з колегами Ви заслужили глибоку повагу. Тож висловлюємо Вам велику пошану та любов за віддану працю, співчутливість та людяність, терпіння й мудрість, за Ваші добрі справи.

Зичимо здоров'я, достатку, радості, невичерпної енергії, оптимізму. Нехай дружною буде родина, мирним і безхмарним небо над головою, веселковими й сонячними, як Ваша посмішка, роки щасливого життя. Нехай усе, зроблене Вами з душею та натхненням, повертається сторицею. З роси й води на многії та преблагії літа!!!»

Варто присвятити заслужено теплі й щирі слова ще одній ювілярці кафедри української мови – кандидатів філологічних наук, доцентів Тамарі Іванівні Поляруш.

Дівчинка з гордим ім'ям Тамара Петрушанко з'явилася на світ Божий 6 серпня 1941 року в селищі Понорниця (нині селище міського типу Кóропського району) Чернігівської області. Упродовж 1948–1958 років навчалася в Понорницькій середній школі. З 1959 до 1964 року – на українському відділенні філологічного факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Під час навчання перебувала на річній практиці з польської мови у Варшавському університеті.

Із серпня 1964 до листопада 1968 року Тамара Іванівна працювала в Глухівському педагогічному інституті. Подружжя Полярушів у листопаді 2012 року написали спогади про цей період свого життя. Я їх зачитую.

Ішов «1964-й рік. У червні в Києві вже одцвіли каштани, а ми, випускники українського відділення філологічного факультету Шевченкового університету, складали випускні іспити, захищали дипломні роботи. На останньому екзамені з української мови вже по його завершенні наш улюблений викладач і куратор курсу професор Ілля Корнійович Кучеренко (світла йому пам'ять!) запросив до розмови Тамару Іванівну. А йшлося про те, що ректор Глухівського педінституту звернувся до декана з проханням

направити на викладацьку роботу до цього закладу» найкращого «випускника чи випускницю для читання курсів української мови. Кафедра української мови вирішила рекомендувати саме Тамару Іванівну, вона, мовляв, і родом з тих країв..., і за всіма даними кафедра рекомендує саме її» [4, с. 89].

На той час Олег Євгенович і Тамара Іванівна «були вже одружені і, як» найкращі випускники, «при розподілі мали право вибору місця майбутньої роботи, отож, з усього» найліпшого, «що було, вибрали Макіївку, що на Донбасі. Аж раптом такий поворот долі! Порадившись між собою, з рідними, не довго думаючи, вирішили: ідемо до Глухова, так би мовити, на «оглядини», перед тим, звичайно, зателефонували до ректора Олександра Дмитровича Томчука. До нього ж одразу по приїзді» й завітали. «Ця людина – ректор! – справила... надзвичайно приємне враження: діловий, спокійний, розважливий і, разом з тим, надзвичайно простий, по-батьківськи людяний...» [4, с. 89].

«Перше враження... окрилило: адже виш, нехай і маленький, нехай і провінційний, з одним лише факультетом підготовки вчителів початкових класів, – усе ж не Донбас, де... фах україністів був не в особливій «моді». Потім були формальності з перерозподілом і домовленість, що приступаємо до праці 15 серпня, тоді й побутові проблеми вирішуватимемо. За цей день ... короткого знайомства з містом ми вже його полюбили: невеличке, ошатне, спокійне, інститут доглянутий, усе чисто, прибрано, зелено. Сумно тільки було, коли ... побачили занедбані будівлі старих козацьких церков, у одній з яких, як ... казали, було зерносховище, іншу пристосували для автовокзалу (!). У серпні, як і домовилися, ...прибули на роботу. Постала проблема житла: квартира... була ще зайнята. Отож, вихід один – шукати приватне помешкання» [4, с. 90].

А далі йде фантастична (як для наших часів) історія. «Родина ректора О. Д. Томчука мешкала поряд з інститутом, де, до речі, проживало чимало викладачів. У серпні – час відпусток, і сім'я Томчуків збиралася на відпочинок. Так несподівано... Олександр Дмитрович пропонує молодому подружжю пожити цей час у його квартирі. Уявіть собі, як це здивувало вчорашніх

випускників і спантеличило: ректор довіряє своє помешкання тим, кого він ледве що пізнав, щойно прийняв на роботу. І в цьому, як і в багатьох інших моментах, виявилася його велика людяність, надзвичайна простота...» Учорашні студенти розкошували в ректорських апартаментах і підшукували собі квартиру. Невдовзі знайшли. У добротному приватному будинку неподалік інституту зняли невеличку затишну кімнатку за 25 крб. Господарі – подружжя Демидових – уже літні люди, надзвичайно привітні й щирі. Щоправда, довелося купити необхідні меблі на виплат: диван, стіл, стільці, шафу. Усе це пізніше згодилося, коли навесні Поляруші отримали квартиру з пічним опаленням у невеличкому будинку. Але то було пізніше, коли народилася донечка Іринка. Так, так, вона глухівчанка з народження. Зараз Ірина Олегівна з родиною мешкає в Києві. Разом з чоловіком – викладачі вишів, з науковими ступенями та званнями. Виховують двох донечок: Оксанку та Марійку [4, с. 90–91]. А спочатку теж працювали в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка: Ірина Олегівна Мариненко – на кафедрі лінгвістичних дисциплін та кафедрі української мови, а Юрій Васильович Мариненко – на кафедрі української літератури.

Але все це пізніше склалося. Швидко влилися в колектив. Завідувачем предметно-методичної комісії мов і літератури був Володимир Олександрович Горпинич. Він у той час завершував роботу над кандидатською дисертацією і, як людина вже досить компетентна в наукових справах, швидко залучив у коло наукових інтересів і майбутньої перспективи молодих науковців. Тамарі Іванівні він запропонував збирати матеріали з топонімії Сумщини, давав корисні поради щодо шляхів і методів збирання й опрацювання матеріалів. Саме його поради, настанови, особисті контакти з ученими-ономастами в майбутньому добре прислужилися Тамарі Іванівні при написанні кандидатської дисертації [4, с. 91].

Приємні людські стосунки панували в колективі. А з Юрієм Зіновійовичем Крутем, Володимиром Олександровичем Горпиничем, Ніною Олексіївною Головань сім'я Полярушів працювала разом і в Кіровограді.

З легкої руки В. О. Горпинича та керівництва інституту направив молодих фахівців до цільової аспірантури до Києва. Тамара Іванівна 1968 року вступила до аспірантури Інституту мовознавства імені О. О. Потебні АН УРСР і продовжила досліджувати топонімію Сумщини в генетико-словотвірному плані, наслідком чого була вчасно захищена кандидатська дисертація «Порівняльне дослідження словотворення топонімів різних класів (на матеріалі топонімії Північно-Східного Лівобережжя)» зі спеціальності «Українська мова» в грудні 1971 року [4, с. 92].

Сам Господь Бог посилає зустріч у Києві з Олександром Дмитровичем Томчуком, який дозволяє не повертатися до Глухова. Так молоде подружжя розлучилося з містом та інститутом, що став колискою фахового становлення.

Після завершення аспірантури та після захисту дисертацій поїхали на роботу до Кіровограда, де в місцевому педінституті бракувало молодих дипломованих фахівців. З 1 січня 1972 до 2011 Тамара Іванівна Поляруш майже 40 років віддала кафедрі української мови, стала доцентом, автором близько 100 наукових та методичних праць. Серед них: видані в співавторстві «Словник народних географічних термінів Кіровоградщини» (1999) та «Словник мікрогідронімів України» (2004), навчальні посібники «До таємниць рідної мови» (1995) у співавторстві з Н. О. Задорожною й «Сучасна українська літературна мова. Словотвір. Морфеміка. Морфологія» (2010).

Коли на кафедрі з'явилися професори й була відкрита аспірантура, Тамара Іванівна підготувала, випестувала 4 кандидатів філологічних наук. На кафедрі перечитала всі дисципліни, крім історичних. Була керівником моєї дипломної роботи. Для мене ім'я нашої молоді ювілярки асоціюється виключно з грузинською царицею Тамарою. А раніше на грузинському весіллі нареченій дарували білу хустку як символ чистоти й непорочності, шахи як

символ мудрості та книгу Шота Руставелі «Витязь у тигровій шкурі», щоб, як левиця, боролася за власну сім'ю. І це все ніби про Тамару Іванівну, бо сім'я (чоловік, дочка, внучки) – для неї понад усе. Варто пригадати, як чудово вона ставилася до своєї мами, як гостинно приймала й приймає численну рідню та друзів. А ще – чарівна, витончена, елегантна леді, від зовнішності якої трепетало серце не одного чоловіка, але куди ж їм усім тягатися з таким джентльменом, як Олег Євгенович, який поряд і в радості, і в гіркі хвилини впродовж усього життя.

Вітальний адрес з нагоди ювілею колеги з кафедри української мови підготували й для кандидата філологічних наук, доцента Тамари Іванівни Поляруш: «Високоповажна, дорога Тамаро Іванівно! Щиро вітаємо Вас зі славним ювілеєм! Ваш життєвий шлях є взірцем високої працелюбності, яка в поєднанні з талантом невтомного вченого, мудрістю та професіоналізмом викликає повагу й визнання учнів, колег та шанувальників рідного слова. Ваше сходження до вершин мовознавчих досягнень – це яскравий приклад для молоді. Ґрунтовні дослідження в галузі української ономастики, дериватології, діалектології мають заслужене визнання. З Вашим ім'ям ми пов'язуємо найкращі якості дослідника-філолога, пропагандиста духовних цінностей і новітніх здобутків у галузі україністики.

Висловлюємо подяку за інтелектуальну, просвітницьку працю, яка відображає притаманне Вам чуття єдиної української родини й глибоку любов до рідного слова. У пам'яті багатьох – Ваша активна участь у наукових конференціях, на яких Ви накреслювали нові горизонти мовознавчих досліджень. З великою увагою Ви стежили за науковим поповненням кафедри, сприяли вихованцям Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка в дослідницьких пошуках.

Ви – світла людина, яка випромінює позитивну енергію, еманації якої долають перешкоди та відстані, торкаються душевних струн кожного з нас, зігрівають серця всіх, хто з Вами спілкується. Ми відчуваємо Вашу

доброзичливість, переконуємося у Вашій досвідченості, чуємо щирю пораду й одразу отримуємо натхнення для творчої праці. Знаємо Вас не лише як досвідченого фахівця, а й як мудру, ґрунтовну, порядну, неповторну, цікаву, життєрадісну, відкриту, привабливу, вишукану, елегантну, магнетичну, стильну жінку.

Бажаємо Вам Божого благословення, міцного здоров'я та родинного щастя, світлої та радісної днини, довголіття, невичерпних життєвих сил, оптимізму, добробуту, відмінного настрою на многії і благії літа! Від сонця, від калини всіх Вам благ земних – з роси й води!»

І справді, наші шановані ювілярки – старший викладач Світлана Петрівна Пономаренко та кандидат філологічних наук, доцент Тамара Іванівна Поляруш – уміють жити, працювати, відпочивати на повну й ніщо людське їм не чуже.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Гур'янова О. В. Український педагог: до 150-річчя від дня народження В. Харцієва / О. В. Гур'янова // Народне слово. – 2016. – 18 лютого. – С. 9.
2. Кава А. А. Педагогічна діяльність і спадщина В. І. Харцієва (1866–1937 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / А. А. Кава. – К., 2014. – 20 с.
3. Калініченко Н. А. Василь Харцієв : підготовка педагогічних кадрів / Н. А. Калініченко // Історико-педагогічний альманах : наукове видання. – 2012. – № 2. – С. 55–59.
4. Крижанівський В. М. Спогади родини Полярушів про Глухівський педагогічний інститут (1964–1972 рр.) / В. М. Крижанівський // Історичні студії суспільного прогресу. – 2014. – Вип. 1. – С. 88–94.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ковтюх Світлана Леонідівна – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів: граматики, лексикологія, ономастика, морфологічна парадигматика сучасної української мови.